

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Łódź, dnia 27 lutego 2024 r.

Poz. 1796

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PNIK-I.4131.130.2024 WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 21 lutego 2024 r.

Rada Gminy Wartkowice

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688)

stwierdzam nieważność:

Nr LXXXV/466/2024 Rady Gminy Wartkowice z dnia 18 stycznia 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

Rada Gminy Wartkowice podjęła w dniu 18 stycznia 2024 roku uchwałę w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Postanowienia uchwały budziły zastrzeżenia organu nadzoru, co spowodowało wszczęcie postępowania nadzorczego i skierowanie do Rady Gminy Wartkowice zawiadomienia z dnia 7 lutego 2024 r. znak: PNIK-I.4131.130.2024, w którego uzasadnieniu organ przedstawił uwagi.

Przewodniczący Rady Gminy Wartkowice w piśmie z dnia 14 lutego 2024 r. znak: OR.0711.1.2024 r. poinformował, że Rada Gminy Wartkowice na sesji w marcu 2024 r. podejmie uchwałę, w której uwzględni zastrzeżenia organu nadzoru.

Mimo powyższego oświadczenia organ nadzoru uznał za zasadne wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego w przypadku uchwały, której postanowienia są sprzeczne z prawem, z uwagi na wiążący go trzydziestodniowy termin do wydania stosownego aktu nadzoru.

Organ nadzoru prezentuje następujące stanowisko w sprawie.

Podstawę prawną do podjęcia uchwały przez Radę Gminy Wartkowice stanowi art. 50 ust.6, ust. 6a i ust. 6b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), zwanej dalej - ustawa. Stosownie do tego przepisu rada określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Z kolei art. 50 ust. 6a ustawy stanowi, że „W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich

rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług”.

W ocenie organ nadzoru z analizy porównawczej delegacji ustawowej wynikającej z art. 50 ust. 6 i 6a ustawy z postanowieniami uchwały wynika, że rada nie wykonała w pełni delegacji ustawowej, ponieważ nie zawarła regulacji dotyczących warunków przyznawania usług opiekuńczych, usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich i specjalistycznych usług opiekuńczych. Regulacje zawarte w § 1 ust. 2-4 uchwały stanowią powtórzenie art. 50 ust. 1-2 i ust. 3a ustawy, natomiast stosownie do art. 50 ust. 6 i 6a ustawy, to rada określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania usług, o których mowa w tym przepisie.

W § 4 ust. 2 uchwały rada postanowiła, że „Opłata za usługi opiekuńcze, usługi sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze stanowi iloczyn kosztu i wskaźnika odpłatności określonego w procentach, przy czym kosztem jest liczba godzin świadczonych usług w ciągu miesiąca pomnożona przez stawkę godzinową”.

Z postanowień uchwały nie wynika zatem jednoznacznie wysokość odpłatności za jedną godzinę usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich.

Zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą w uchwale podejmowanej na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej konieczne jest określenie kosztu 1 godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich. Zatem w uchwale podejmowanej na podstawie art. 50 ust. 6 i ust. 6a ustawy – rada gminy nie może pominąć kwestii sposobu ustalenia i wysokości kosztu jednej godziny usług opiekuńczych. Z treści delegacji zawartej w art. 50 ust. 6 ustawy wynika konieczność ustalenia przez radę gminy w uchwale stanowiącej akt prawa miejscowego wysokości kosztu jednej godziny wymienionych usług, tak, aby adresat mógł z treści uchwały wyczytać, jaką odpłatność poniesie.

Powyższe naruszenia prawa oznaczają, że doszło do tzw. „pominięcia uchwałodawczego” (por. wyrok NSA z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt II OSK 834/17). Oznacza to, że pominięcie przez radę któregoś z wymienionych elementów jakie powinny obligatoryjnie znaleźć się w uchwale skutkuje brakiem pełnej realizacji upoważnienia ustawowego i ma istotny wpływ na ocenę zgodności z prawem podjętego aktu. Rada obowiązana jest bowiem przestrzegać zakresu upoważnienia, udzielonego jej przez ustawę. Niewyczerpanie zakresu przedmiotowego przekazanego przez ustawodawcę do uregulowania w drodze uchwały, skutkuje istotnym naruszeniem prawa. Podkreślić należy, że pominięcie prawodawcze jest specyficznym rodzajem naruszenia zakresu upoważnienia ustawowego. Akty prawa miejscowego, wydawane na podstawie upoważnienia ustawowego, powinny w całości wykonywać to upoważnienie. Stanowi to warunek ich legalności. W przypadku, gdy akt prawa miejscowego nie realizuje w pełni treści upoważnienia ustawowego, powinien zostać wyeliminowany w całości ze skutkiem *ex tunc* z lokalnego porządku prawnego.

Organ nadzoru dostrzega również inne uchybienie wynikające z postanowień uchwały Rady Gminy Wartkowie.

Treść § 2 ust. 1-2, § 3 oraz § 5 ust. 2 uchwały stanowi przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 50 ust. 6-6a, bowiem ustawodawca nie przyznał radzie kompetencji do stanowienia w tym zakresie. Szczególnie należy podkreślić, że kwestie dotyczące ściągania nieuiszczonych opłat za usługi opiekuńcze w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji zostały uregulowane w art. 104 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W § 7 uchwały rada uregulowała przesłanki całkowitego lub częściowego zwolnienia z odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Zdaniem organu nadzoru rada powinna uregulować w sposób odrębny przesłanki uzasadniające całkowite zwolnienie z opłat oraz odrębne przesłanki uzasadniające częściowe zwolnienie z opłat, tak aby rozpoznając wnioski o zwolnienie można było ocenić, czy po stronie osoby wnioskującej o zwolnienie zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie zwolnienia i w jakim zakresie. Organ prowadzący postępowanie w sprawie zwolnienia z odpłatności za usługi opiekuńcze związany jest przepisami przedmiotowej uchwały, zatem w wydanej przez siebie decyzji powinien powołać się na spełnienie przez wnioskodawcę konkretnej przesłanki wskazanej przez radę. Ponadto zdaniem organu nadzoru w tej regulacji rada pominęła usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich.

W tym stanie faktycznym i prawnym zasadnym jest stwierdzenie nieważności w całości uchwały Nr LXXXV/466/2024 Rady Gminy Wartkowice z dnia 18 stycznia 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania z uwagi na istotne naruszenie prawa tj. art. 50 ust. 6 i ust. 6a ustawy o pomocy społecznej.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może zostać zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź ul. Piotrkowska 135) za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

Wojewoda Łódzki

Dorota Ryl

Do wiadomości:

Wójt Gminy Wartkowice